

Gäller för: VE Psykiatri

Innehållsansvar: Karolina Breitholtz, (karbr28), Utvecklingsledare

Granskad av: Sara Ekström, (sarek4), Enhetschef

Godkänd av: Henrik Hjulström, (henhj3), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-08-20

Giltig till: 2026-08-20

Etiska riktlinjer på arbetsplatsen – Vuxenpsykiatri

Revideringar i denna version

Förlängd giltighet.

Ändrat rubriken.

Bakgrund, syfte och mål

Gällande nära relationer på arbetsplatsen inom vuxenpsykiatri, Verksamhetsområde M5, Skaraborgs Sjukhus.

Förutsättningar

Psykiatri är den gren inom hälso- och sjukvården som oftast aktualiserar etiska frågor. Det beror bl.a. på att psykiska sjukdomar påverkar sjukdomsinsikt, rationalitet och förmåga till delaktighet i beslut om undersökningar och behandlingar. All personal bör därför vara extra noggrann i sitt professionella bemötande.

Ansvar

All personal.

Avgränsningar

Relationer mellan personal och patienter

Goda möten och trygga relationer är kärnan i all hälso- och sjukvård. Relationen mellan patient och personal är varken jämlik eller ömsesidig. Samförstånd förutsätter att personalen är beredd att se ohälsan och sjukdomen mot bakgrund av patientens livssituation. De vägledande etiska och principerna för möten och relationer är professionalism, medmänsklighet och empati.

Etiska principer innebär att:

- Behandlare ska styras av det som gagnar patienten, inte av sina egna behov och känslor.
- Relationen till patienten ska vara strikt yrkesmässig vilket innebär att en vänskapsrelation ej gagnar patientens behov och därför ej är förenlig med god etik.
- Professionalism är att kunna vara personlig utan att vara privat.
- Medmänsklighet visas genom respekt och hövlighet.
- Empati är förståelse för patientens känslor.
- Om det skulle uppstå attraktion mellan patient och personal i psykiatriskt omvårdnadsarbete/psykoterapeutiskt arbete ska man utgå ifrån att det är skadligt för båda parter att sådana känslor kommer till uttryck. Det åligger alltid personalen att hantera dessa känslor utifrån professionalism.
- Behandlare som sedan tidigare har någon form av social relation med patienten eller dennes närstående ska ej delta i aktivt behandlingsarbete, behandlingskonferenser och liknande situationer där information kring patienten eller dess anhöriga/närstående diskuteras.
- Med ny teknik ges också nya förutsättningar för kontaktformer och kontaktytor. Som behandlare är det viktigt att beakta sin professionella roll även vid användning av Internet, sms, e-post och sociala medier.
- Behandlarens etiska ansvar kvarstår även sedan patient och behandlarrelationen har upphört. Som behandlare bör du alltid ställa dig frågan om det är lämpligt att inleda någon relation till en tidigare patient även om år har förflutit sedan behandlingen avslutades.

Relationer mellan personal

- Personal/behandlare med nära relation bör ej arbeta på samma avdelning/enhet eller mottagning, t.ex. mor/dotter, gifta par, syskon). Uppstår en relation under pågående anställning ska diskussion föras med chef och eventuellt även i arbetsgruppen.
- Vårt förhållningssätt gentemot varandra ska präglas av medvetenhet, ansvarskänsla och yrkesprofessionalitet.

Relationer mellan personal och student/elev

- Studenter/elever står i en beroendeställning till personal på avdelningen/enheten och ska inte utnyttjas för egna personliga syften.

Arbetsbeskrivning

Föreskrifter gällande personalklädsel

Personal *ska* vara klädd på ett föredömligt sätt.

- Klädsel ska ej vara utmanande eller provocerande (**ur patientperspektivet!**), såsom uringade och korta tröjor.
- Byxorna ska dölja underkläderna.
- Linnen och träningsbyxor får inte förekomma.
- Kjol och shorts ska vara minst knälånga.
- Arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder om så arbetstagaren önskar.

Om **du** som personal hamnar i en situation där du har svårt att handla professionellt i din relation med patienten ska du omgående diskutera saken med närmaste chef.

Att som behandlare inte förhålla sig till dessa riktlinjer kan i sin yttersta förlängning innebära en omprövning av anställningen.

Käll- och litteraturförteckning

- Socialstyrelsens meddelande blad 05/89
- Ottosson J-O, Psykiatrisk Etik

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Psykiatri

Innehållsansvar: Karolina Breitholtz, (karbr28), Utvecklingsledare

Granskad av: Sara Ekström, (sarek4), Enhetschef

Godkänd av: Henrik Hjulström, (henhj3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9718-621466736-58

Version: 10.0

Giltig från: 2024-08-20

Giltig till: 2026-08-20